

Струни душі

Коли грає скрипка – це вже звучить зворушливо, але коли звучить акустична скрипка – її гра зачаровує та несе десь далеко-далеко від землі – «високо, високо, за синії хмари...»

Скрипка має лише чотири струни, але ними вона захоплює всі струни серця – можливо, через те, що скрипка, як і людина, має «шию» та «голову», талію та боки, гудзик і навіть душу.

Певно, відчуття невагомої масті пережив і я душою, коли мав змогу слухати різноманітні музичні етюди у виконанні Олександра Воробйова та його надійної супутниці життя – акустичної скрипки.



«Високо, високо, за синії хмари...»

Олександр Костянтинович Воробйов – неординарний скрипаль із поважним досвідом, а нині – диригент другої категорії, скрипаль оркестрової групи відомого в Чернігові та за його межами академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди», лауреат міжнародних конкурсів та володар багатьох нагород.

Ось як сам музикант розповів про власне творче становлення. – Я навчався у музичній школі, отримав «червоний» диплом після музичної школи, а потім закінчив Саратовського консерваторію – і все це по класу скрипки, тобто оволодів звичайним стартовим пакетом перспективного скрипала.

Моя майбутня дружина Галина теж, до речі, закінчила консерваторію і стала скрипалькою.

Після навчання пішов до армії, де автомат тримав у руках лише на присязі, бо одразу ж опинився в ансамблі пісні і танцю Привольського військового округу, де прослухав півтора року та отримав великий практичний досвід гри на скрипці. Треба сказати, що музиканти умовно діляться на «нотників» (ті, що добре грають по нотах, але для них складно підбрати музику на слух), «слуховиків» (ті, що запам'ятовують усе на слух, але з нотами «дружать» погано), а ще є й «універсали». Так ось, саме армії (де в той час нотки були на вагу золота) я вдячний за те, що допомогла мені з консерваторського «нотника» стати «слуховиком», а це, у свою чергу, дало змогу потім поступово наближатися до рівня «універсала».

Згадують кумедний випадок із армійського буття – коли була можливість побувати у відпустці і я приймаю до своєї наренченої й «до теці на млинець». І від шедрого та гостинного прийому, калорійної домашньої їжі на тлі скромного армійського харчування у мене почалося запалення апендициту. Довелося затриматися в Чернігові довшо дозволеного – і це, напевно, був знак із Неба, бо потім доля привела мене в це прекрасне місто назавжди.

Чи одразу ви знайшли роботу в Чернігові? – Майже одразу, але спочатку я закінчив військову службу та спробував улаштуватися за фахом на роботу в декількох містах колишнього СРСР – але в кожному перспективному місці відповідало: «Роботу-то вам ми дамо, але життя не обіцяємо».

І лише у мальовничому стародавньому Чернігові було підтверджено волю Всевишнього ли-

зиці директора, вирішив перейти на вакансію викладача скрипки, де і трудився 23 роки.

Під час перебування на викладацькій посаді почав працювати в ансамблі «Граймо» під керівництвом Володимира Михайловича Приходька, гастролюючи як вітчизняними містами, так і закордонними.

У той же час директор музичної школи організував викладацький оркестр «Ретро» під диригуванням пана Єгорова, а крім цього ми з дружиною та ще двома друзями створили при музичній школі струнний квартет, який чудово виступав у Чернігові, доки, на жаль, музиканти не виїхали за кордон.

– Слухаю і дивуюся... Як ви все встигали?.. – Так є ж прислів'я: «Хочеш жити – май крутиліся», отож-бо й ми «крутилися» на роботі.

До всього, ми удвох із дружиною започаткували прищільний джазовий дует, що складався з двох наших скрипок та ще й мав фортепіанний акомпанемент. Коли згадую вдале та насичене музичне минуле, цей дует мріється відродити.

– Тобто нудьгувати вам було ніколи? – Як може нудьгувати музикант чи будь-який митець?! Я лише встигав пізнавати щось нове і весь час експериментував. Працюючи у школі, якоюсь спробував себе в ролі рестораторного музиканта – це був ресторан «Людмила». Тоді там працювали талановиті музиканти – Чирковський, Горленко, Єршович. І я із задоволенням співпрацював із рестораном, бо це була можливість реалізувати себе у виконавчій музичній практиці та творчому експерименті – ми грали джаз, європейську естраду, часто імпровізували.

Згодом я придбав собі мікрофон та почав виступати індивідуально на замовлення – весілля, дні народження, ювілеї, інші свята. У результаті мій досвід і популярність зростали. Але все більше й тяжче давалася мені викладацька доля – бюрократична паперова тяганина, педагогічне навантаження (я ще керував при школі ансамблем скрипалів)... А душа при цьому просила самореалізації у гри, в імпровізації, в пошуку нової музики. Тому 2011 року я вийшов на заслужену пенсію за вислугу років і продовжив вільно грати «за покликом серця».

– Тобто зайнялися власною музичною справою? – Не зовсім. У цей час моєю грою зацікавився заслужений діяч мистецтв України Сергій Микола-

йович Вовк – відомий та досвідчений керівник популярного академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди» – й запросив мене до них в оркестр.

Сергій Миколайович особисто мені сподобався перш за все тим, що він є дуже неординарною, оригінальною творчою людиною, яка порушила стереотипи народної музики, стилізувавши її, додавши елемент імпровізації, що вилилося в окремий самобутній проект «Фолькенгерц».

Це імпровізація, поєднання та стилізація музичних напрямів – от, наприклад, беремо ми симфонію Моцарта, додаємо фольклору, гуцульських мотивів, цимбал, а потім іще й джазу підмішуємо – виходить оригінальний і цікавий мікс. Саме такими творчими пошуками викликає у мене глибоку повагу Сергій Вовк, ніби дублюючи і мій особистий душевний потяг до музичного експерименту та імпровізації. У цьому колективі я охоче працюю й досі – ми бували в багатьох містах нашої та інших держав. У нашому оркестрі сім музикантів, ми приділяємо значну увагу як якості власної гри, так і рівню її подачі слухачеві – тобто озвучуванню, для чого запрошуємо гарних звукооператорів (наприклад, Сергія Сорочкіна). Ми намагаємося максимально ефективно донести музику до людей, бо ж відомо, що від неякісної обробки та подачі музики часто страждає 30-40% результатів.

– А чи передалася ваша любов до музики у спадок? – Гадаю, що так. Мої діти – теж музиканти: донька грає на скрипці, син – на піаніно. А ще я вже двічі дідуся, і мої онуки теж уже роблять перші музичні кроки – дуже голосно співають свої дитячі загадкові пісні, особливо старша трірична онука, – усміхається Олександр Костянтинович.

– Як зараз в'ється ваша творча стежина? – Я й досі граю на замовлення – маю значний репертуар та широкий музичний супровід – це стимулює і професійно, і творчо, й матеріально. Останнім часом додаю нові композиції з українського фольклору, народні мотиви. Дуже подобається комбінування гри скрипки з гітарою чи флейтою, але, на жаль, поки що не маю змоги особисто поєднати ці інструменти на практиці у власних виступах.

Часто згадую, як у 90-ті роки було скрутно з зарплатою – тоді саме такі виступи «на замовлення» дуже виручали. Тоді нас із Володимиром Приходьком (який грає на баяні) знали майже всі не лише в Чернігові, а й у столиці, бо навіть Президент Леонід Кучма запрошував до себе зіграти «для душі» на різноманітні поважні заходи.

– Що б ви побажали молодим талантам, які бачать себе перспективними музикантами? – Творчій людині завжди нелегко – іноді це вдається поєднати, але часто треба обирати між звичайним заробітком грошей і творчим розвитком. А тому митцеві слід намагатися зберегти ту іскру, яка допомагає творити нові шедеври, відчувати музику, духовно зростати й дарувати людям тепло і радість від вдало виконаних музичних композицій. Необхідно весь час поєднувати звичайну гру з творчим польотом душі, заробіток коштів на прожиття – з необхідністю саморозвитку, творчого експерименту й пошуку власних музичних шляхів.

Усім, хто виходить на сцену, раджу донести до людей красу музики, показати власну талановитість і самореалізуватися творчо. Згадую, в одній притчі сказано: у трьох людей, які носили каміня, запитали: «Що ви робите?» – Я тяжко працюю, – відповів перший робітник. – Я гроші заробляю, – сказав наступний. – А я будую храм, – замріяно відповів третій... От і я зичу всім людям, аби вони будували храм із власних добрих намірів, слів та вчинків.

А вам, Олександр Костянтиновичу, зичимо зберегти назавжди ту творчу іскру, що несе людям музичну радість і душевне тепло через відчуття незабутнього голосу скрипки!..

Ігор ПЛЬОВ

Віра Тимченко: «Театр – моє життя»

Творча зустріч

«Театральна осінь» – так із захопленням назвали відвідувачі Чернігівської ОУНБ імені В. Г. Короленка цикл заходів, присвячених видатним, самобутнім та неординарним діячам театру.

Днями у великій читальній залі бібліотеки відбувся черговий такий захід під назвою «Театр – моє життя» – творча зустріч із заслуженим діячем мистецтв України, режисером-постановником Чернігівського академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка Вірою Тимченко, приурочена до 75-річчя від дня народження.

Віра Андріївна народилася в Торезі на Донеччині. Режисером-постановником працює близько 40 років, із них 30 – у Чернігівському театрі імені Т. Г. Шевченка. Має дві вищі освіти: у 1967 році закінчила акторський факультет Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського, а в 1976-му – режисерський факультет цього ж навчального закладу. З 1967 по 1971 роки за призначенням інституту працювала на посаді артистки драми у Кіровоградському обласному музично-драматичному театрі імені М. Л. Кривошицького. До приходу на роботу в Чернігівський театр дванадцять років була режисером-постановником у Запорізькому театрі імені М. Щорса (нині – театр імені В. Магара).

У творчому доробку Віри Тимченко понад 70 різноманітних вистав зарубіжної та української класичної драматургії. За час роботи в Чернігівському театрі ім. Т. Г. Шевченка Віра Андріївна здійснила цілий ряд постановок вистав сучасного та класичного репертуару, серед яких «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, «Лісова пісня» Леси Українки, «Сватання на Гончарівці» Г. Кайткі-Основа Яценка, опера «Катерина» за поемою Т. Г. Шевченка, «Циганка Аза» М. Старицького й багато інших.

Однією зі сторінок творчості режисера є робота над створенням сценаріїв та постановкою тематичних вечорів і театралізованих концертних програм, присвячених визначним датам.

У 2010 році за великої творчої досягнення та вагомий особистий внесок у розвиток українського національного театрального мистецтва режисером-постановником Віри Андріївни Тимченко було присвоєно високе почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України».

У кожній творчій роботі режисера відчужається її сценічний почерк – висока культура, емоційність, виразність і глибокий ліризм.

Усі вистави, від трагічної драми до яскравого феєрверку комедії, отримували багато схвальних відгуків урядних глядачів. Один із них зачитала ведуча заходу Валентина Золотар, бібліотекар відділу мистецтв. «Бачила багато різних театрів, аж до Кабукі, й відповідально заявляю: Чернігівський театр не поступається нікому! – пише Катерина Берлізова. – «Кайдашева сім'я» в нашому театрі – це просто ФЕЄРИЯ, без перебільшення! Артисти – просто геніяльні. Всі! [...] І головне: такої душевної, теплої атмосфери, такого занурення в обстановку України тих часів, коли вона була ще собою, ви не побачите в жодному столичному театрі».

Заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки театральних діячів України, доктор філософії Олег Васюта, який відвідує

кожну прем'єрну виставу режисера, наголосив, що Віра Андріївна – продовжувач традицій справжнього українського музично-драматичного театру, що сповідує національну філософію і бере свій початок від Марковича та Глібова! У подарунок присутнім Олег Павлович виконав на фортепіано мелодію «Театр» Раймонда Паулса.

Вікторія Солонікова, бібліотекар і шанувальниця, відзначила: «Вистави Віри Тимченко – це етнографічний посібник нашого народу. Костюми та звичаї, обряди та взаємовідносини – все це дає нам яскраве уявлення про культуру українців. І такий «ожиллий му-



зей» знайомить глядачів не тільки з Україною, а й із Європою. Віра Андріївна готується до постановок за періоджерелами саме в нашій бібліотеці».

Привітала ювілярку і директор Чернігівської ОУНБ імені В. Г. Короленка Інна Аліференко: «Віра Андріївна – справжня еліта не тільки Чернігова, а й усієї України. І цьому імена України. Еліта держави», котру пані Віра подарувала бібліотеці, зібрана інформація про видатних людей, серед яких і наш талановитий митець – Віра Тимченко».

Віра Андріївна розповіла, що її великий, по-справжньому геніальний вчитель – Валентина Чистякова та Борис Плаголін – заклали в душу щось ніжне, справжнє, що проростає з року в рік, квітне та дає щедрі плоди. «Я зрозуміла, що хочу зробити щось корисне для своєї держави, – сказала режисер. – У моєму репертуарі – переважно українська класика. Мені не подобається, коли де неї ставлять поверхньо. Тому намагаюся звертати увагу насамперед молоді на українську класичну драматургію протягом багатьох років».

Наступна вистава, яку в недалекому майбутньому побачать шанувальники творчості Віри Тимченко, – жарт-опера «Пошилися в дурні» Марка Кропивницького.

Свою розповідь про творчість Віри Андріївни прикрашала цікавими відеоуриwkами з вистав «Назар Стодоля», «Катерина», «Слуга двох панів», «За двома зайцями» та «Кайдашева сім'я».

Захід дуже сподобався студентству Чернігова й шанувальникам прекрасного, а спілкування з режисером продовжилось і по закінченні зустрічі.

Катерина СКРИПКА
Фото Тетяни УШАКОВОЇ

«Щиро дякую хорощим людям!»

Лауреати XVIII Чернігівського обласного літературного конкурсу для дітей та молоді

Цей престижний на Придесенні конкурс постійно проводиться з 1999 року. За весь час у ньому взяли участь більше п'яти тисяч літературної віком від п'яти до 35-ти років. Немало з них здобули всеукраїнське та міжнародне визнання, стали професійними письменниками, видали не одну власну книгу.

Організатори цього конкурсу – Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, Міжнародна літературно-мистецька Академія України, громадська організація «Чернігівський інтелектуальний центр» та обласна організація Національної спілки письменників України.

Нещодавно відбулося засідання журі конкурсу за участю відомих літераторів, членів Національної спілки письменників України, яке й назвало цюгорічних лауреатів.

Переможцями конкурсу стали поет Дмитро Мельниченко та студентка Київського національного університету культури і мистецтв, наша землячка з Корюківки Євгенія Дуденко. Їх відзначено за поетичні публікації в газеті «Деснянська правда».

Сергій ДЗЮБА, голова журі



Нові імена

Від симптомів застуди
І до самих кінчиків вій.
Я тебе впізнаю у кожній дешевій каві,
В подряпанних стінах старих
провінційних будинків.
Твій погляд ловлю
у кожній Олені чи Ані,
Бо він як мовчання –
Як зброя твоїх поєдиноків.
Не справдилось ні одне
із тих «долобачень»,
Вагітностей, спільних биттів,
тарілок битих.
Хемінгвей був правий –
ми покоління втрачене,
Не знаєм пробачень
І вже розучились любити.

Ховаєшся знову
у товщі гірських масивів,
Молитвами дістаєш до Евересту,
А небо, таке воно небо,
по-синьому сине,
Що під тиском його кольорів
жадаєш протесту.
Тут перші сніги досягають
твоїх черевиків,
Ноги продавляє холод,
І гори здаються вже
не такими великими,
А люди внизу – вже
не такими маленькими.
І хочеться бігти по хмарах,
які під ногами.
Відкинувши страх,
полетіти в свої «аддасак»
На загублений острів
Індійського океану
І дати «краба»
веселим отим папуасам.

Побачити зорі,
що падають з неба у воду,
Пірнути у воду, аби загадати бажання,
Загадати бажання
пізнати нові пригоди,
І вернутись в життя,
що є школою виживання...
Хтось скаже: «Ти дурень,
який загубився у горах»,
А хтось – що герой
зі шрами на зап'ястях.
Ти сам собі друг, відповідно –
сам собі ворог,
Та головне –
ти учасник власного щастя.

Квітку, залиш свою сукню
якомусь божку на зупинці,
Хапай парасольку
та йди підкоряти планету.
У твоєму випадку
«V» не значить вендетта,
І ти не свята, чуєш,
а, в деякій мірі, вбивця.
Носиш під серцем
права зламатись,
І, як би не зводило ребра,
кидай усмішку.
А тоби чоловік дозволить
ходити у місто
Пішки (!), не верхи
і навіть не на автівці.
От дурень, не знає,
що навколо – тисячі німців
І кожен захоче пізнати
тебе «особисто»,
Та я переконаний, квітку,
що ти не станеш предметом,
І навіть якщо розлобиш,
не зможеш зрадити,
Тому я насмілюсь тобі
лиш одне порадити:
Доки не пізно,
Хапай парасольку
Та йди підкоряти планету.

Те, що стала лауреатом XVIII Чернігівського обласного літературного конкурсу «Золоте перо», для мене – несподіванка. Одного холодного осіннього дня я прийшла на роботу. За віком була злива, і тому гарний настрій, мабуть, змілю дощем. Але, зайшовши до соціальних мереж, побачила повідомлення-вітання від знайомого і таким чином дізналася про свою перемогу в літературному конкурсі. Ця новина мене дуже здивувала, адже я не відправляла на нього своїх робіт. Як виявилось пізніше, це зробив журналіст і громадський діяч із Корюківки Андрій Навродський, котрий завжди (як я пригадую) цікавився літературою та був організатором кількох культурних заходів. Звісно, мені дуже приємно, що так чудово склалася доля й мою поезію так високо оцінили. Це, безперечно, повернуло мені гарний настрій того осіннього дня.

Взагалі, за цією маленькою перемогою стоять хороші люди, що мають стосунки до моєї творчості. Це – перш за все мої батьки, які замалеку прищеплювали любов до прекрасного, та коханий, котрий уже давно став для мене своєрідною музою.

Також особливе місце в цьому невеличкому переліку посідає Віра Яківна Мірошніченко (керівник літературної студії «Дивослово», що діє в Корюківській гімназії), адже вона була першим моїм літературним наставником. Серед цих чуйних людей – і члени молодіжної організації «Альтернатива», котрі неодноразово підтримували творчі починання, та Людмила

Олексіївна Бабич, яка організовувала літературні зустрічі у музеї.
Велике спасибі й Андрієві Навродському – за те, що він узяв у мене інтерв'ю, написав матеріал та опублікував його разом із моїми віршами. Мабуть, багато хто з молоді, яка зараз читає цю статтю, думає, що простий конкурс – це не привід для таких багатослівних подяк. Але я вважаю, що коли є гарний привід сказати хорощим людям «спасибі», то ним обов'язково потрібно скористатися. Закінчити хотілося б словами Ліни Костенко: «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі...»

Євгенія ДУДЕНКО
Корюківка

Ти та, що мовчить,
коли мова заходить про справи.
Кидаш на кожного погляд,
до болю німий.
Своєю байдужістю солиш
мою терпку каву.
Я вже не ласкавий,
Я вже не до жартів злий.
Ну ж бо, пронизуй мене
своїм лівим оком,
А праве заплющ
для фінального пострілу в лоб.
Ти надто пуста
для моїх океанів глибоких,
І я ненароком
Пригадую тисячі спроб
Твоїх несвідомих ударів у мої груди,
Твоїх несвідомих до алого війн.
Тебе вже нема,
але, чорт забирай, ти всюди:

«Світлич» на урочистому прийомі Посольства Польщі

Колектив Молодіжного хору «Світлич» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя під орудою заслужених діячів мистецтв України, професорів Людмили Шумської та Людмили Костенко, взяв участь в Урочистому прийомі з нагоди Національного Свята Незалежності Республіки Польща, згідно з офіційним запрошенням.

Організатором заходу виступило Посольство Республіки Польща в Україні. За традицією, згідно з дипломатичним протоколом, на прийом були запрошені представники всіх дипломатичних місій в Україні, польських громадських та підприємницьких осередків в Україні, центральних органів виконавчої влади України, відомих політиків, бізнесмени та діячі культури і мистецтва.

З вітальними промовами виступили Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні пан Ян Пекло та перший віце-прем'єр-міністр – міністр економічного розвитку і торгівлі України пан Степан Кубів.

Хор «Світлич» на високому професійному рівні виконав відомі польські та українські пісенні урочистого характеру і достойно представив молодіжний хоровий рух України.

«Ні! Я жива! Я вічно буду жити!»

Під такою промовистою назвою в Чернігівській центральній міській бібліотеці для дітей імені Олександра Довженка, а також у всіх чернігівських школах відбулися цікаві заходи до Дня української писемності та мови. Наприклад, для учнів шостих і сьомих класів шкіл № 1 та № 20 у бібліотеці імені О. Довженка організували чудове літературне свято «Рідна мова, звучи в нашій долі». А цього ж дня для учнів школи № 20 (це – восьмі та десяті класи) наші бібліотекарі влаштували творчу зустріч із заступником головного редактора газети «Деснянська правда», письменником Сергієм Дзюбою. Він розповів про свою участь у фестивалях у різних країнах світу, прочитав власні твори й поетичні переклади, а також представив відроджену літературну сторінку «Деснянські зорі» (вийшло вже 52 випуски), повідомив про обласні конкурси для дітей і молоді. Також на прекрасних святкових заходах побували учні третій класів школи № 10. Саме такі щирі, зворушливі свята й розвивають у дітей любов до рідної мови та свого чарівного краю, до нашої незалежної України.

Ганна МАДЖУГА,
заступник директора Чернігівської міської ЦБС по роботі з дітьми